

Nachtduiken

Nachtduiken is een opwindende activiteit. De wereld onder water ziet er bij nacht volledig anders uit. Sommige dieren die je overdag nooit tegenkomt zijn actief gedurende de nacht. Bij nacht zien koralen die overdag op steen lijken eruit als een bloementuin en strekken anemonen zoals de Alicia Mirabilis hun lange tentakels uit.

Een ander uniek aspect is je aandacht voor details. Overdag geeft een koraalrif een overweldigende indruk. Al die kleuren en beweging trekken je aandacht weg van details. Je gezichtsveld is in het donker beperkt tot het deel dat door je lamp verlicht wordt. Tijdens een nachtduik zie je dingen op duikplaatsen die je overdag volledig over het hoofd zou zien.

Als nachtduiker heb je vaker gelegenheid om te gaan duiken. Je kunt na het werk nog een duikje maken. Voor het nachtduiken is slechts weinig aanvullende uitrusting nodig. De hoofdlamp is dezelfde die je overdag gebruikt om kleuren terug te brengen en een reservelamp is bij iedere duik nuttig om bij je te hebben.

Voor het nachtduiken zijn wel aanvullende vaardigheden noodzakelijk en er zijn ook meer aspecten waarmee rekening gehouden moet worden bij de planning en voorbereiding van de duik. Deze informatiebrochure gaat in op de theorie die nodig is om bij nacht te kunnen duiken.

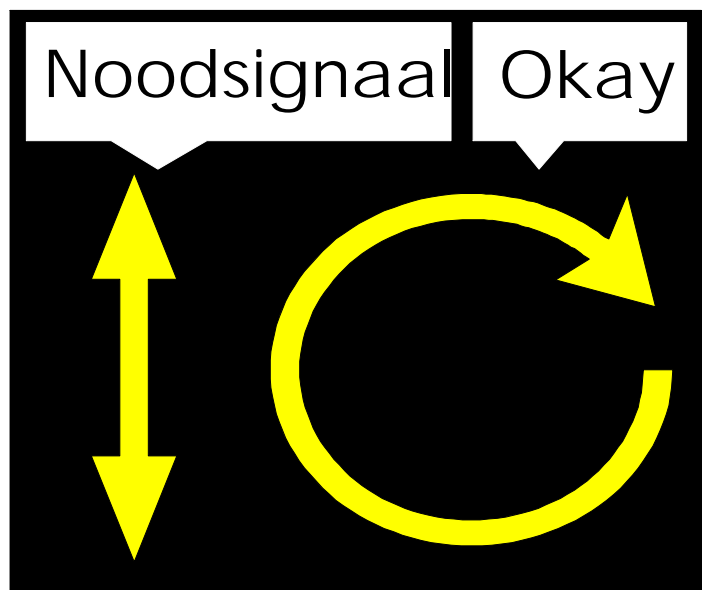
Communicatie bij nacht

Voor communicatie moet je in eerste instantie de aandacht van je buddy hebben. De gemakkelijkste manier om dit te doen is met jou lamp op dezelfde plaats te schijnen als waar je buddy met zijn lamp schijnt en je lamp heen en weer bewegen. Je buddy kijkt waar hij met de lamp schijnt en zal dus je bewegende licht opmerken. Schijn niet met je lamp naar je buddy, want dan zal je hem verblinden.

De twee belangrijkste signalen kunnen met je lamp gedaan worden. Je kunt het Okay signaal geven door met je lamp een cirkel te maken en het noodsignaal wordt gegeven door de lamp op en neer te bewegen.

Voor gedetailleerde communicatie moet je normale handsignalen gebruiken en zeker stellen dat deze voor je buddy zichtbaar zijn. Instructeurs moeten in cursussen

veel communiceren. Velen maken het daarom tot een gewoonte om een chemisch lichtstaafje met een elastiek in hun hand te bevestigen, of een kleine lamp binnen aan hun pols te dragen. Hierdoor wordt hun hand voldoende verlicht om handsignalen te kunnen geven. Wanneer je niet op deze manier voorbereid bent, dan moet je met je lamp op je hand schijnen wanneer je een handsignaal geeft. In dat geval moet je opletten dat het licht niet in je ogen of in de ogen van andere duikers schijnt.

Overwegingen voor het nachtduiken

Tijdens een nachtduik moet je alle handelingen uitvoeren die ook voor een duik overdag nodig zijn, maar nu op gevoel en zonder te zien wat je doet. Daarom zijn bootduiken de aanbevolen manier om nachtduiken te doen. Het licht op de boot staat je toe om de procedures voor en na de duik (aankleden, buddy check, te water gaan, et cetera) met hetzelfde gemak als overdag te doen. Daarnaast is ook de navigatie bij nacht gemakkelijker, wanneer de boot hierop voorbereid is (bijvoorbeeld met lampen aan de ankerketting).

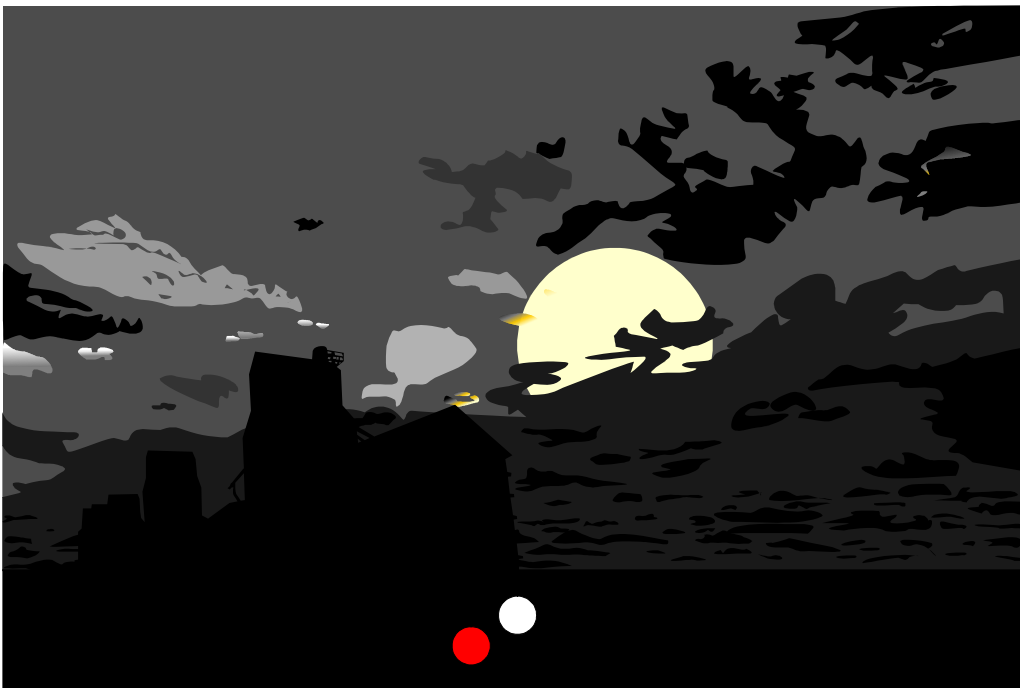
Wanneer je een nachtduik vanaf de kant doet, dan moet je je beter aan het donker aanpassen, omdat nu ook de procedures voor en na de duik door het beperkte licht beïnvloed worden. Te water gaan en het water verlaten brengen een risico op verwondingen met zich mee wanneer je ergens op stapt (zelfs wanneer je met de lamp in het water straalt). Tijdens de voorbereidingen zou je licht aan kunnen doen, maar in veel gevallen zie je daarvan af vanwege de muggen die door het licht aangetrokken worden. Om moeilijkheden te beperken kun je overwegen al overdag de uitrusting voor te bereiden. Voor een nachtduik moet je alle algemene duikvaardigheden op gevoel kunnen uitvoeren, maar de navigatie en communicatie zijn het meest betroffen door het gebrek aan licht.

Navigatie vraagt de nodige voorbereiding. Natuurlijke navigatie werkt nauwelijks, omdat je in het donker geen overzicht over je omgeving hebt. Je ziet alleen de kleine plaats waar je duiklamp op dat moment schijnt. Dat geeft je niet veel informatie over je locatie. Een kompas is beter geschikt, maar je moet nu oppassen dat de kompasdeviatie beperkt blijft. Het elektrische circuit van een duiklamp heeft een magnetisch veld waardoor de naald van je kompas in de verkeerde richting zal wijzen. Je moet eerst op je kompas schijnen en de lamp dan weg nemen. Het aflezen van het kompas blijft dan mogelijk dankzij het nagloeien van de markeringen.

Eventueel is ook wat voorbereiding nodig voor de navigatie boven water. Er is meestal genoeg licht om aan het einde van de duik naar de kant te navigeren. Wanneer dit niet het geval is, dan moet je zelf een licht op de kant plaatsen om de weg terug te vinden (op dezelfde manier waarop je bij een bootduik de navigatielampen van een boot gebruikt). Net als dat op een boot het geval is, is aan te bevelen dat iemand bij het licht aan de oppervlakte blijft om te voorkomen dat de lamp weggehaald wordt en om actie te nemen wanneer het licht uitvalt terwijl de duikers nog in het water zijn.

Op de meeste duikplaatsen is een enkele lamp voldoende. Soms moeten de duikers echter op een bepaalde plaats het water

verlaten. Tien meter naar links of rechts zou het onmogelijk of gevaarlijk zijn. Op zulke plaatsen dienen twee lampen op de kant geplaatst te worden die in lijn staan met de plaats waar de duikers het water moeten verlaten. Je moet dan parallel langs de kust zwemmen totdat de lampen in lijn staan alvorens de kant te naderen. Het is nuttig wanneer één lamp hoger staat dan de andere, of wanneer de twee lampen van kleur verschillen. Op die manier is het onmiddellijk duidelijk of je naar links of naar rechts moet om de lampen op lijn te brengen. Wanneer je verschillende kleuren gebruikt dien je te kiezen voor kleuren die geen verwarring voor de navigatie van boten met zich meebrengen.

Licht is belangrijk tijdens een nachtduik en iedere duiker dient dan ook over meerdere lampen te beschikken. Iedere lamp heeft een eigen doel. De hoofdlamp is de sterkste. Deze lamp is bedoeld om plezier aan de nachtduik te beleven door je in staat te stellen het onderwaterleven te observeren (de andere lampen zijn niet voor plezier, maar voor veiligheid). Een lamp voor een nachtduik moet een spot zijn en geen breedstraler. Overdag gebruik je een lamp alleen om kleur in het onderwaterleven terug te brengen, maar bij nacht is de lamp de enige lichtbron. Wanneer je dan een breedstraler gebruikt (vooral wanneer het zicht beperkt is), dan wordt je door het licht van je eigen lamp verblind. Op dezelfde manier als in de auto wanneer je in de mist het grote licht aanzet. De lamp moet volledig geladen zijn, of nieuwe batterijen hebben.

Wanneer jij en je buddy de enige duikers zijn die een nachtduik maken, dan zal het onmiddellijk duidelijk zijn waar je buddy is.

Je raakt bij nacht niet zo snel het contact kwijt omdat het door de lamp onmiddellijk duidelijk is waar je buddy is. Wanneer meer duikers op dezelfde duikplaats duiken, dan wordt het moeilijk te bepalen wie jouw buddy is. Bij nacht zien ze er allemaal uit als een zwarte vlek met een lamp. In die situatie is een chemisch lichtstaafje of een kleine lamp met een kleurfilter nuttig. Voor sommige automaten met een beugelaansluiting zijn ook knoppen beschikbaar waar een lampje is ingebouwd. De kleur van het licht, in combinatie met waar het gedragen wordt, maakt het gemakkelijk om je buddy te herkennen. Dat voorkomt dat je een duik met de ene buddy begint en met een andere beëindigt.

De laatste lamp is de reservelamp. Dit kan een kleinere lamp zijn omdat deze alleen gebruikt wordt om een duik veilig te beëindigen. De lamp moet sterk genoeg zijn om je instrumenten af te lezen, om je buddy een teken te geven en om de procedures uit te voeren om een duik te beëindigen.

Om het plezier tot een maximum te verhogen en om de veiligheid te verbeteren is het aanbevolen dat je een nachtduik maakt op een duikplaats waarvan je omstandigheden kent. De beste manier om dit zeker te stellen, is te kiezen voor een duikplaats die je al overdag bezocht hebt.

Het schoonhouden van de uitrusting bij een duik vanaf de kant

Er zijn veel locaties waar je uitrusting vol met zand en vuil zou geraken wanneer je deze op de verkeerde plaats neerlegt. De kans om bij nacht de verkeerde plaats te kiezen is groot. Je kunt de uitrusting schoon houden door direct vanuit de duiktas de uitrusting aan te trekken. Daarvoor moet de duiktas zo ingepakt worden dat de dingen die het eerst nodig zijn bovenin liggen. Zorg voor een schone plaats om op te staan (zoals de vloermat van een auto). Het eerste wat uit de tas moet komen is het duikpak, gevolgd door de laarsjes. Wanneer je het pak en de laarsjes aan hebt volgen het trimvest en de automaat. Je kunt dan de persluchtset in elkaar zetten.

Waarschijnlijk zijn de laatste uitrustingsstukken die uit de tas komen de zwemvliezen en het masker. Na de duik ga je in omgekeerde volgorde te werk. Pak je duiktas en doe je zwemvliezen en andere dingen die je in je handen draagt (bijvoorbeeld een cap of handschoenen) erin. Als je je masker af doet, dan gaat die meteen in de tas. De procedure is om alles wat je uittrekt meteen in de tas te doen, in plaats van het ergens neer te leggen om later ingepakt te worden. De procedure helpt ook het verlies van uitrusting te voorkomen. Iets wat in het donker gemakkelijk zou kunnen gebeuren. Bij het duiken in een meer, in een gebied met een gematigd klimaat, is het schoonhouden van de uitrusting vaak een uitdaging.

De zorg voor O-ringen

Verwijder de O-ring iedere keer wanneer de lamp geopend wordt. Om dit te doen kun je gebruik maken van een stukje papier. Druk lichtjes op de twee zijden van de O-ring en schuif deze naar de zijkant. Hierdoor wordt de O-ring uit de positie geschoven en kun je deze met de andere hand vastpakken en uit de ligplaats verwijderen. Je kunt nu de oppervlakken die met de O-ring in contact komen reinigen.

De O-ring moet schoongemaakt worden om oud vet en vuil te verwijderen. Terwijl je dit doet moet je de toestand van de O-ring beoordelen. Zoek naar scheurtjes en kijk of de diameter van de O-ring over de volledige lengte gelijk is. Wanneer de O-ring in de duiklamp ingeklemd heeft gezeten, dan zal deze op die plaats platgedrukt zijn. In dat geval mag deze O-ring niet meer gebruikt worden. Gebruik voor het schoonmaken van O-ringen geen materiaal dat pluisjes, stukjes papier of stof op de O-ring achter laat.

Zodra de O-ring schoon is moet deze opnieuw ingevet worden. Er zijn verschillende soorten siliconenvet. Je dient de soort te gebruiken die door de fabrikant van de lamp aanbevolen wordt.

Gebruik niet te veel vet. In de foto is de rechter O-ring te vet, de O-ring in het midden volledig droog en is de linker O-ring op juiste manier ingevet. Je dient voldoende vet te gebruiken om de O-ring te laten glimmen. Dit om deze in staat te stellen bij toenemende druk op de juiste plaats te glijden. Doe een beetje vet op de vinger en vet daarmee de O-ring in totdat deze over de volledige lengte glimt.

Pas op dat de O-ring niet verdraaid is voordat je deze plaatst en dat deze ook tijdens het plaatsen niet verdraaid wordt. Een verdraaide O-ring is vaak de oorzaak van lekkage.

Het vetten van de O-ring wordt onmiddellijk voor het plaatsen van de O-ring gedaan. Zand, haren en dergelijke plakken aan siliconenvet. Wanneer je na het vetten de O-ring neerlegt om iets anders te doen, dan moet je die voor het plaatsen opnieuw reinigen en vetten.

Oplaadbare batterijen

Voor veel duiklampen worden normale batterijen gebruikt. Wanneer je de lamp slechts af en toe gebruikt, dan kan dat de beste keuze zijn. Er zijn milieuoverwegingen voor het gebruik van batterijen. Zware metalen (zoals het Cadmium in NiCad batterijen) zijn vervuilende stoffen. Oplaadbare batterijen zijn milieuvriendelijker omdat ze veel langer meegaan.

Afnemende kwaliteit van oplaadbare batterijen wanneer deze ouder worden, wordt vaak geweten aan een "geheugen". Helaas is dit vrijwel nooit het geval. Een "geheugen" kan ongedaan gemaakt worden, maar schade aan de batterij niet. In de meeste gevallen is de teruglopende kwaliteit van een batterij te wijten aan schade door overladen, of door het compleet leeg gebruiken. Wanneer de accu uit meerdere batterijen is samengesteld, dan zal de ene batterij sneller leeg raken dan de andere. De overige batterijen veroorzaken dat schade door stroom door de lege batterij te "forceren".

Wanneer oplaadbare batterijen gebruikt worden, dan kunnen enkele eenvoudige procedures helpen om de levensduur te verlengen. Laat de batterijen nooit langer dan aanbevolen in of aan de lader aangesloten. Sommige laders zijn "intelligent" en laden niet langer dan nodig, maar de meesten zijn dat niet. Overladen gebeurt wanneer de lader zich niet uitschakelt. Een tweede aandachtspunt is de duiklamp uit te schakelen zodra de intensiteit van het licht afneemt. De meeste batterijen blijven op het volle voltage totdat ze bijna leeg zijn. Het afnemen van de lichtintensiteit is dus een teken dat het tijd is de lamp uit te schakelen.

Batterijen moeten uit de lamp verwijderd worden wanneer deze niet in gebruik is (oplaadbaar of normaal). Het is altijd mogelijk dat er een kleine lekkage is geweest. Het feit dat de lamp de hele duik gewerkt heeft, betekent niet dat deze van binnen droog is. Door vocht kan een batterij roesten, of het elektronische circuit kan niet volledig uitschakelen. Beide gevallen kunnen chemische lekkage veroorzaken. Afhankelijk van het soort batterij kan chemische lekkage bijtende stoffen of een explosief gasmengsel laten ontsnappen.